

تا به حال نداشته ایم. چون قضات ما با تجربه و دارای تحصیلات عالی و بعضاً با تخصص‌های مربوط می‌باشند. ما حل تفاهم‌آمیز مسائل را اصل کار خود قرار داده‌ایم تا مشکلی بر دیگر مشکلات دستگاه قضایی اضافه نکنیم.

■ کادر اداری و فنی چطور است؟

اینجا به دلیل نوپایی، در مورد داشتن کادر اداری با تجربه درمضیقه‌ایم که انشا... از طریق دادستان محترم حل خواهد شد. نیروی انتظامی در موارد تأسیسات، مخابرات، مالی اداری، مدیران دفاتر، اموال دارو... نیز نداریم.

■ حضور وکلا در چه حد است؟

حضور خوبی بوده، چون جرایم خاص است، مردم معمولاً از وکیل کمک می‌گیرند.

■ کشورهای دیگر که الگوهای حقوقی هستند، سیکل رسیدن به مقام قضاوت را مستلزم گذراندن دوره‌های طولانی و مختلف (نظیر اشتغال چندساله به وکالت) قرار داده‌اند. در کشور خودمان چه ارزیابی دارید؟

در هر کشوری بسته به نظام قانونی نحوه استخدام قضایی متفاوت است. در کشور ما به نظر می‌رسد قانونگذار برای جذب قضایی می‌بایست فیلترها و راهکارهایی بگذارد. از طرفی کیفیت دوره‌های کارآموزی قضات بیشتر شده و دیگر اینکه، قاضی راه بیست ساله را یک شبه طی نکند و مراحل انتصاب قضات، به صورت دقیق و اتوماتیک انجام شود.

مورد سوم این است که قوه قضاییه ضمن داشتن برنامه ریزی قوی، استقلال مالی اش را باتوجه نص صریح قانون اساسی مبنی بر استقلال کامل قوا، به دست آورد که در صورت حل مشکل استقلال مالی و توجه به وضعیت معیشتی قضات، نتیجه این خواهد بود که قاضی در اوقات فراغت به مطالعه و تحقیق گرایش پیدا می‌کند و قوه قضاییه وضعیت بهتری می‌یابد. قانون نیز اشاره دارد که قوه قضاییه می‌تواند نسبت به اعزام افراد به خارج از کشور جهت تحصیلات تکمیلی در رشته‌های مورد نیاز، اقدام نماید (مصوب ۱۳۵۶).

■ چه خلأ قانونی در مورد کاراین دادرها به نظرتان می‌رسد؟

مشکل فعلی، بحث استاندارد است که قانونگذار تصویب کرده ولی از لحاظ اجرایی مخصوصاً در مورد رعایت استاندارد در کارخانجات تولید خودرو دچار ضعف است و چون باجان و سلامتی مردم در ارتباط بوده و در تمام دنیا جان مردم از همه چیز مهمتر است، باید در مورد کارخانجات تولید دارو اولاً استانداردهای اجباری را بالا برده و دوم اینکه

نظارت بر این استانداردها را از طریق سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی بیشتر کنیم، سوم اینکه با متخلفین با هر رده و مقامی که دارند به شدت برخورد شود.

اگر قانونگذار به حفظ جان مردم اهمیت می‌دهد باید استاندارد را بالا برده که در نتیجه خواهیم دید که آمار تلفات پایین می‌آید.

سازمان استاندارد می‌بایست به تجهیزات آزمایشگاهی و تخصصی، مجهز شود که متأسفانه موارد فوق رعایت نمی‌گردد و مردم هم از این استانداردها و حقوق خود اطلاعی ندارند.

از مردم می‌خواهیم که در این خصوص (موارد ایمنی و استاندارد دارو) شکایات خود را مطرح کنند.

■ در مورد بیماری‌های خاص از جمله HIV (ایدز) گزارش خاصی نبوده؟

متأسفانه تا به حال گزارش نشده. اما لازم است با معاونت محترم سلامت وزارت بهداشت طی جلساتی راهکارهایی پیش‌بینی شود.

■ آیا در این خصوص بر زندانها نظارت دارید؟ زندانها و این نوع مکانها، از طریق خود وزارت بهداشت نظارت می‌شوند که در صورت لزوم به ما گزارش خواهند داد. رایزنی‌هایی صورت گرفته تا وزارت بهداشت در این مورد، حساسیت بیشتری داشته باشد.

◀ خلیل قاندي - بازپرس شعبه یک

برای تشخیص جرائم پزشکی کارشناس رسمی در نظر گرفته شود

فوق لیسانس حقوق خصوصی - دانشجوی دکتری حقوق تطبیقی، دارای ۱۵ سال سابقه

اداری و قضایی (۶ سال قضایی) قاضی تحقیق دادگستری تجف آباد اصفهان - قاضی تحقیق دادگستری کرج - دادرس مجتمع قضایی امام خمینی، وپس از احیای دادرسا بازپرس ویژه جرایم پزشکی، بهداشتی، غذایی و آرایشی در شعبه ۱۰ دادرسی ناحیه ۱۲ (مرکز) - ازانتهای سال ۸۲ بازپرس شعبه ۱ دادرسی ویژه جرایم پزشکی، بهداشتی، (ناحیه ۱۹) - اخیراً پرونده جنجال برانگیز بیمارستان ایران مهر را او مورد رسیدگی قرار داده است.

■ چه شد که رشته حقوق و کار قضایی را انتخاب کردید؟

باتوجه به اینکه به کار قضایی و حل و فصل اختلافات و رفع مشکلات مردم از طریق احیای قضاوت اسلامی علاقمند بودم، لذا رشته حقوق قضایی را انتخاب کردم و پس از شروع به کار، با سیستم و روند اجرایی در دستگاه قضایی، آشنا شدم.

■ بیشتر چه نوع جرایم و پرونده‌هایی به شعبه شما ارجاع می‌شود؟

در دادرسی ناحیه ۱۹، هنوز تقسیم کار به معنی اخص صورت نگرفته، ولی باتوجه به اینکه من قبلاً به عنوان بازپرس دادرسی ناحیه ۱۲ و نیز در دادگاه به عنوان دادرس، به جرایمی که امروز در صلاحیت این دادرست رسیدگی می‌کردم، اکنون نیز تمامی این گونه پرونده‌ها ارجاع می‌شود. متتهای مراتب باتوجه به اینکه سابقه اینجانب در رسیدگی به این جرایم پیش از سایر همکاران است، بیشتر تلاش شده پرونده‌هایی که به این شعبه ارجاع می‌شود پیرامون جرایم علائم تجاری و سوء استفاده از آن، اختلافات ناشی از علائم تجاری، اختراعات و... باشد.

■ در مورد برخورد با باندهای قاچاق دارو که عموماً در خیابان ناصرخسرو مستقرند و با

بحث مذکور، در دو قسمت بیان می شود، اول علائم تجاری که در این خصوص به نظرمی رسد با توجه به قانون ثبت علائم و اختراعات و قانون مجازات، مشکل عمده ای وجود ندارد و پرونده ها با دقت و سرعت مطلوب مورد رسیدگی قرار می گیرند.

دوم در خصوص اختراعات، در قانون سابق ماده ای وجود داشت که صراحتاً استفاده از اختراعات دیگران، جرم تلقی و دادسرا با وجود عنصر قانونی، حق رسیدگی داشت. اما در قانون فعلی، ماده ای در این خصوص در نظر گرفته نشده و لذا، شکایت اشخاص نسبت به سوء استفاده از اختراعاتشان، تنها از طریق مراجع حقوقی، با تقدیم دادخواست میسر است که به نظرمی رسد قوانین جزایی در این مورد دچار نقص بوده و شایسته است قانونگذار، در این خصوص، قانونی رایه تصویب برساند.

البته در مورد علائم تجاری، بخشی از مشکلات به علت ناآگاهی دارندگان علائم تجاری و Brand های تجاری نسبت به قانون و عدم ثبت آن طی سالیان متوالی است که برخورد با سوء استفاده کننده و تولیدکننده کالای تقلبی برای دستگاه قضایی نامیسر می گردد. ثبت علائم تجاری در اداره ثبت علائم و اختراعات مشکلات مذکور را از بین می برد.

■ آیا تصور می کنید مردم نسبت به برخورد دستگاه قضایی با صنف پزشکان و بیمارستانها خوشبین هستند و آیا این برخوردها و مجازاتها، قدرت بازدارندگی از وقوع مجدد جرم و اثبات ضمانت اجرایی را دارند؟ و شما نیز احساس اجرای عدالت می کنید؟

به عقیده من، چون حداقل ۲ سال است که به این جریان مستمراً رسیدگی شده و تقریباً در ۶۰-۵۰ درصد پرونده های تشکیلاتی، پزشکان با درصدهای مختلف محکوم گردیده اند، به نظرمی رسد عدالت قضایی تا حد زیادی صرف نظر از شأن و مقام پزشکان اجراء شده. لکن با توجه به تخصصی بودن بحث، پرونده جهت تشخیص کمیسیون تخصصی پزشکان ارسال می شود و پزشکان نیز ممکن است در برخی موارد، از موقعیت صنفی با دیدگاه خاصی اعلام نظر نمایند.

شایسته است همچون سایر مواردی که قضات امرابه متخصص ارجاع می دهند، برای موارد پزشکی نیز کارشناس رسمی تعیین شود تا رسیدگی بدون در نظر گرفتن شخصیت خاصی و بدون شباهت ای مورد کارشناسی قرار گیرد. البته باید توجه داشت جرایم پزشک برخلاف سایر جرایم و عملکرد وی، برخلاف سایر متهمان است.

سیستم تجاری گرایش پیدا کنیم. با این عملکرد داروسازان برای عرضه داروی بهتر و رقابت به وسیله ارتقاء کیفیت مواد اولیه و فرمولاسیون جدیدتر تشویق شده و از مراجعات مردم به شبکه غیرقانونی دارو می کاهد.

دیگر اینکه پزشکان از تجویز داروهای غیر موجود در لیست دارویی کشور اکیداً خودداری کنند. چون بعضاً دیده می شود که برخی پزشکان محترم، به طور شفاهی و غیرمکتوب، پیشنهادهایی برای تهیه دارویی که کارایی و تأثیر آن توسط وزارت بهداشت تأیید نشده، می نمایند و مراجعه بیماران نیز باعث تشویق شبکه قاچاق دارو به واردات غیرقانونی دارو می گردد.

اقدام شایسته دولت در تبیین روشهای کارآمد برای جلوگیری از ورود کالای قاچاق قابل اشاره است. اگرچه ممکن است دارویی در خارج از کشور مصرف شود. اما بدون تأیید وزارت بهداشت، ضمن اختلال در سیستم دارویی کشور، می تواند عوارضی به همراه داشته باشد که قطعاً جبران عواقب ناخواسته آن برای دولت هزینه بیشتری به دنبال خواهد داشت.

در خصوص داروهای انرژی زا و ترک اعتیاد که بدو به این عنوان عرضه می گردند، به لحاظ وجود مواد مخدر در داروهای مذکور همین داروها برای مبتدیان - اغلب جوانان ناآگاه - نقطه شروعی برای اعتیاد می باشد که هزینه های بسیاری را بر جامعه تحمیل می کند. صرف نظر از این نکته که خروج ارز و ورود این داروها - تاریخ مصرف گذشته یا محل تولید نامشخص - نیز عامل زیان است.

■ عمده ترین موارد رسیدگی به جرایم مربوط به علائم تجاری و اختراعات چیست؟

افرادی که اقدام به خروج غیرقانونی دارو، از شبکه رسمی دارویی کشور می نمایند، چه اقداماتی صورت گرفته است؟

پیش از اینکه به روند رسیدگی بپردازیم، چند نکته در خصوص دارو، قابل ذکر است؛ اول اینکه برخورد فیزیکی با عواملی که در ناصرخسرو مبادرت به عرضه دارو می کنند، برخورد اساسی با موضوع نیست و بایستی به طور ریشه ای حل و فصل شود که البته قسمتی از آن توسط وزارت بهداشت انجام شده، از جمله افزایش تعرفه قیمت دارو، عرضه فراوان دارو، نظارت بر داروخانه ها و مراکز عرضه دارو و... اما به نظر می رسد مردم به چند دلیل به بازار ناصرخسرو مراجعه کنند.

یکی از علل، نبود داروی مورد نظر در شبکه دارویی است. دوم، عدم تأثیر بخشی مناسب داروی تولیدی داخل کشور و سوم تجویز داروهای تولید کشورهای خارجی که در شبکه دارویی ایران وارد نشده، توسط برخی از پزشکان می باشد، وقاعدتاً بیماران به اعتبار شفابخشی و تأثیر دارو و به شبکه غیررسمی دارویی کشور (ناصرخسرو) مراجعه می کنند.

علت دیگر مراجعه افراد به عرضه کنندگان خارج از شبکه قانونی، تهیه داروی با خاصیت غیر درمانی، همچون نیروزایی و یا برای رفع اعتیاد و یا سایر اموری است که مدنظر شخص است که غالباً منظور استفاده، جهت درمان نیست و استفاده های غیرقانونی از آن صورت می گیرد.

به نظرمی رسد گام دوم وزارت بهداشت می بایست آغاز حرکتی باشد که در اصطلاح داروسازان بزرگ «تجاری کردن داروهای تولیدی» نامیده می شود و بدین معناست که ما از سیستم ژنریک (سیستم حاکم فعلی) به

قرار ندارد اشراف دارید؟

ما برای نظارت بهداشتی و پزشکی بر اماکنی که عموم مردم از آن بهره‌مندند، مشکلی نداریم. حتی پادگانهای ارتش، رستورانهایی که در مکان خصوصی ایجاد شده ولی عرضه عمومی دارد و... با همکاری وزارت بهداشت نظارت و رسیدگی داریم.

البته مکان خصوصی به تبع قانون، جزء حریم خصوصی اشخاص است و تنها در صورتی می‌توانیم به آن وارد شویم که در آنجا، امور عمومی صورت گیرد. مثلاً در منزل مسکونی، تولید مواد غذایی یا بسته‌بندی انجام شود و به لحاظ حفظ سلامت جامعه، قادر به دخالت هستیم و با گزارش هر ذی‌نفعی رسیدگی می‌نماییم. میادین تره‌بار، بیمارستانها، درمانگاهها، ترمینالها، پایانه‌های مسافری و... همه تحت نظارت این دادسرا قرار خواهند گرفت.

◀ **حسین اکبری - بازپرس شعبه دوم**

به قضائی که به مسائل مالی، اخلاقی و سیاسی آلوده نمی‌شوند باید بها داد

دارای لیسانس حقوق قضایی از دانشگاه علوم قضایی - عضویت در پلیس قضایی در سالهای ۷۴-۶۲ و ۸ سال سابقه کار قضایی، قاضی تحقیق، دادرس و سپس رئیس شعبه سوم و معاون قضایی دادگستری استان بوشهر و بازپرس دادسرای ناحیه ۱۲ در تهران.

■ نظر شما در مورد حذف دادسرا از تشکیلات قضایی در سال ۷۲ چیست؟
این یک خیانت به تشکیلات قضایی و سدی

شناخته شده‌ای که مستقل و عدالت محور است، با توصیه یا تقاضای غیر قانونی مواجه گردد. اما در صورت بروز، بهتر است این توصیه‌ها برای تکمیل بیشتر پرونده و شناخت متهم، و شرایط وقوع جرم، مورد بهره‌گیری قرار گرفته و قاضی تلاش نماید، اعمال فشار و درخواستهای غیرقانونی اصولاً از هر منشأ صورت نگیرد تا برای رد هر یک از این درخواستها با مشکل جدیدی روبه‌رو نشود.

■ در این شعبه چه مقدار از پرونده‌ها منجر به صدور کیفرخواست می‌شوند؟

با توجه به اینکه درخصوص همه صلاحیتهای این دادسرا، پرونده به این شعبه ارجاع می‌شود، باید در نوع آنها تفکیک قائل شد.

در پرونده‌های علائم تجاری یا احیای حقوق دارندگان آن، در استنادها با الزام به رعایت آن و در موارد دیگر، نیز به صورتی که مسائل به نفع مردم، حل و فصل گردد، عمل می‌کنیم و پس از رفع معایب و موانع، علی‌الاصول، با قرار منع تعقیب یا باسازش طرفین، کیفرخواست صادر نمی‌شود.

امادر خصوص مسائل بهداشت مواد غذایی و یا سایر اموری که در آنها جرمی به عمد توسط متهم صورت گرفته و مدارک کافی در پرونده موجود است، بدون هیچ‌گونه چشم‌پوشی، قرار مجرمیت صادر و با صدور کیفرخواست، به دادگاه ارسال می‌شود. بیش از ۶۰ تا ۷۰ درصد پرونده‌های بهداشتی و ۱۰ تا ۲۰ درصد سایر پرونده‌های ارجاعی، با صدور کیفرخواست به دادگاه ارسال می‌گردد.

■ مرزهای نظارت شما تا کجا جاست؟ آیا بر تخلفات پزشکی، بهداشتی و غذایی در زندانها و سایر مکانهایی که در دید عموم

اغلب متهمان با نقشه قبلی یا حداقل با علم به نتیجه عملکردشان مبادرت به انجام جرم می‌نمایند. اما پزشکان در تمام مراحل درمان بابت، منظور و هدف رفع بیماری از بیمار، فعالیت می‌کنند.

بنابراین یک پزشک برخلاف سایر مجرمین، هرگز چه به لحاظ مسائل انسانی و چه به لحاظ شأن و شخصیت خود، حاضر نیست درمان وی به نتیجه نرسد، لکن درحین جراحی با درمان و... ممکن است مسائلی را از ذهن به دور دارد که قصور پزشکی محسوب می‌شود و دیده مقرر، تعیین می‌گردد. پرونده‌های دادگستری نیز تأخیری در پرونده‌های پزشکی ندارد.

مگر آنکه همین شکایت درنظام پزشکی - مرجع رسیدگی به تخلفات صنفی - نیز مطرح و در پرونده پرسنلی آنها ثبت گردد که در اشتغال، ارتقاء و... مؤثر است.

■ آیا به عنوان بازپرس احساس استقلال می‌نمایید؟

در سال ۸۲ با احیای دادسرا، مشکل عمده رسیدگی به پرونده‌ها به جهت وجود دو نقش برای قاضی - حاکم بین طرفین و دادستان - که با سیستمهای عدالت محورا اسلامی و حتی اروپایی سازگاری نداشت، حل شد. اما در سیستم فعلی نیز، بازپرس استقلال تام ندارد. پس از احیای دادسرا با اصلاحاتی در قانون آ. د. ک به نظرمی رسد نیاز است قانونگذار بانگرشی عمیق و همه‌جانبه، استقلال نظر بازپرس را در کنار نحوه رسیدگی در دادسرا مدنظر قرار دهد.

قابل ذکر است که سیستم دادسرای اولیه در ایران برگرفته از سیستم فرانسوی بوده که در آن سیستم نیز امروزه، تغییرات بسیار از جمله استقلال بخشی بیشتر به نظر بازپرس صورت گرفته که توجه به تغییرات حادث منجر به حصول نتیجه مطلوب خواهد بود.

■ چه مقدار از اختلافات با دادستان به دادگاه ارجاع می‌شود؟

با توجه به اینکه این دادسرا ویژه رسیدگی به جرایم خاصی است، اختلاف مذکور کمتر از دیگر دادسراها بوده که قطعاً علت آن اشتراکات و همفکرهای نزدیک نماینده دادستان قضات و بازپرسان است.

■ با مقوله سفارش و توصیه چگونه روبه‌رو می‌شوید؟

هر یک از قضات محترم، با پدیده «توصیه» به گونه‌ای برخورد می‌کنند که البته تمام این برخوردها، برای ایجاد حسن اعتماد در مردم و بر مبنای استقلال قاضی و عدالت محوری است. به ندرت اتفاق می‌افتد، قاضی

حسین اکبری ▲